

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»**



КАФЕДРА МІЖНАРОДНОГО ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

***25 РОКІВ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТУ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»***

ПРАВА ЛЮДИНИ В ПЕРІОД ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ

**Збірник матеріалів
Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Одеса, 18 листопада 2022 року)**

2022

Minorities in Public Life & Explanatory. OSCE High Commissioner on National Minorities Note September 1999 URL: <https://www.osce.org/files/f/documents/0/9/32240.pdf>

2. Tatalovic S. National Minorities and Croatian Democracy *Politička misao*, Vol. XLIII, 2006, N. 5, P. 45–59

Баликіна-Галанець Людмила Ігорівна

*к.ю.н., доцент, доцент кафедри державно-правових дисциплін
Університету економіки та права «КРОК»*

Баликін Іван Ігорович

*к.і.н., доцент, завідувач кафедри інформаційної, бібліотечної, архівної
справи та соціально-політичних і гуманітарних дисциплін
ПВНЗ «Європейський університет»*

**МИРНЕ ВРЕГУЛЮВАННЯ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ В
УКРАЇНІ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА**

Почнемо представивши деякі статистичні дані, які наявні на даний момент. Згідно звіту за 2021 рік Інституту з дослідження міжнародних конфліктів у Гейдельберзі, Німеччина, у світі налічувалося 355 конфліктів. Біля 60%, а саме – 204, вирішуються насильницьким шляхом, а 151 – мирним. Порівняно з 2020 роком, кількість повномасштабних війн знизилася з 21 до 20, а кількість обмежених війн зросла з 19 до 20. [1, р. 15] У ХХІ столітті засобів для мирного врегулювання конфліктів достатньо, однак, питання залишається актуальним. Чи можливо вирішувати виникаючі конфлікти мирним шляхом не застосовуючи зброю?

Після Другої світової війни, був прийнятий Устав ООН з метою «проявляти терпимість і жити разом, у мирі один з одним, як добрі сусіди, об'єднавши наші сили підтримки міжнародного миру та безпеки» [2], задля уникнення у подальшому страждань, руйнувань та смертей, які зазнали учасники війни. Не дивлячись на це, локальні військові конфлікти виникають

постійно. У тому числі не стала винятком територія України, де з 2014 року тривають військові дії на сході, а з 24 лютого 2022 року почалося повномасштабне вторгнення. Агресором є Російська Федерація. І знову постає питання чи можливо зупинити цю війну мирним дипломатичним шляхом?

Цивільне населення України розділилося на тих хто допомагає військовим боронити нашу країну шляхом бойових дій, та на тих хто хоче досягнути миру дипломатичним шляхом. Водночас, світова спільнота закликає до мирного врегулювання. Однак, у зв'язку з відсутністю компромісу між двома конфліктуючими сторонами, допомагає Україні гуманітарно та рядом прийнятих санкцій стосовно Російської Федерації. Зокрема, Генеральною Асамблеєю ООН була прийнята резолюція «Агресія проти України» від 1 березня 2022 року, яку підтримали 141 держава, 35 держав утримались та 5 – проголосували проти. Даною резолюцією Генеральна Асамблея ООН засудила агресію, здійснену Російською Федерацією проти України у порушенні статті 2 Уставу ООН, та вимагає негайний вивід військ з території України; негайно припинити застосування сили проти України та в подальшому утриматися від будь-якої загрози силою чи її застосуванню проти будь-якої держави-члена ООН; та негайно і беззастережно відмінити своє рішення по статусу окремих районів Донецької та Луганської областей [3]. Наступними діями Генеральної Асамблеї ООН було прийняття проекту резолюції про виплати Росією репарацій Україні. Щодо даної резолюції, «за» проголосувало 94 держави, «проти» – 14, «утрималися» – 73. Країни-члени ООН визнали, що Російська Федерація повинна понести відповідальність за порушення міжнародного права, в тому числі за вторгнення на територію України, також міжнародного гуманітарного права та прав людини [4].

На сьогоднішній день, є загроза, що конфлікт на території України затягнеться не на місяці, а на роки, що призведе до загибелі десятків тисяч українців, руйнуванню великої кількості міст, та загостренню гуманітарної кризи. Щодо населення, яке залишилося на території України, то скрута зростає: велика інфляція, значні руйнування інфраструктурних об'єктів, як

результат відсутність електро та водо-постачання (на всій території країни діють екстрені відключення електроенергії), проблеми зі зв'язком.

Щодо вирішення війни шляхом конференційної дипломатії у міжнародному гуманітарному праві виділяють три типи конференцій. Перший – мирна конференція з участю політичних і військових керівників, яка скликається одразу після закінчення конфлікту, чи з метою припинити конфронтацію.

Другий – неофіційний діалог та діяльність щодо встановлення та підтримки всезагального миру на землі, чи за для зниження наявної напруги з метою вирішення проблеми, а також контролювати кількість назріваючих конфліктів. І третій – «всесвітня конференція», яка сприяє виконанню як основних, так і другорядних цілей щодо усунення корінних причин конфліктів, таких як проблеми довілля, бідності і відсутності взаєморозуміння між представниками різних культур [5]. Після 24 лютого проводилися мирні переговори з метою припинити військові дії (перший тип конференції), однак, згоди між двома сторонами не було досягнуто.

Представимо декілька пропонованих варіантів досягнення мирного розв'язання цього військового конфлікту. Наприклад, американський журнал «The National Interest» у червні місяці запропонував наступний план врегулювання конфлікту. У цьому плані 15 пунктів, в яких величезний список умов до України, які послаблять її обороноздатність, водночас, підтримка заяви щодо вступу у ЄС, відновлення дипломатичних стосунків з Росією, та згода США та ЄС на надання великої економічної допомоги на відновлення України. Відносно Росії наявна вимога щодо відведення усіх своїх військових сил з території України, крім Донбасу; проведення на Донбасі легітимного референдуму; Росія залишає у своєму складі Крим; відсутність будь-яких репарацій, та відновлення та зміцнення міжнародних стосунків [6].

Наступний план на початку жовтня 2022 р. запропонував Ілон Маск. Умови мирної угоди Росії та України: 1. Провести нове (законне) голосування на занятих Росією територіях України під наглядом ООН. Росія покидає ці

райони, «якщо так вирішить народ». 2. Крим «формально входить до складу Росії, як це було з 1783 року – до помилки Хрущова». 3. Гарантуються поставки води у Крим. 4. Україна залишається нейтральною державою [7]. Запропонований план дуже критично сприйняв офіційний Київ. Розглянемо наступні пропозиції щодо утвердження миру.

Звертаючись до інтерв'ю, яке також відбулося на початку жовтня, координатора з питань стратегічних комунікацій Ради національної безпеки США Джона Кірбі ABC News, вбачаємо стурбованість та позицію США щодо військового конфлікту в Україні. Він підкреслив важливість вирішення конфлікту переговорним шляхом, мирно та дипломатично. «Пан Путін розпочав цю війну, та пан Путін міг би закінчити її сьогодні, просто вивівши свої війська з країни» [8]. Дане висловлювання не можна не підтримати. Зокрема, у травні Канцлер Німеччини Олаф Шольц оголосив Президенту Російської Федерації, що мирне врегулювання конфлікту на території України можливе лише шляхом виводу військ Росії з території України та припинення «імперіалізму, тобто використання сили для перекроювання кордонів» [9].

Водночас, на початку травня офіційні Київ та Москва заявляли, що переговори зайшли в тупий кут, ні одна, ні інша сторона не приймають запропоновані пропозиції щодо миру. Продовжуються військові дії на території України.

Таким чином, виходячи із вище написаного, у XXI сторіччі продовжують виникати, як повномасштабні, так і обмежені військові конфлікти. На території України з 24 лютого 2022 року триває повномасштабна війна. Після вторгнення Російської Федерації на нашу територію, країні були завдані великі збитки. Світова спільнота засуджує агресора, закликає до вирішення конфлікту мирним шляхом. Однак, у зв'язку з тим, що неможливо наразі використати інструменти конференційної дипломатії, багато країн надають Україні фінансову, економічну, гуманітарну, політичну підтримку. В межах даних тез ми представили окремі запропоновані плани мирного вирішення конфлікту, і вбачаємо, що в них багато

суперечливих моментів. Незважаючи на це, в усіх наявний беззаперечний пункт: вивід військ Росії з території України. Автори тез підтримують його, і також, вважають, що лише після цих дій можливі мирні переговори задля припинення цієї жорстокої та нищівної сили – війни.

Джерела:

1. Conflict Barometer 2021 // Heidelberg Institute for International Conflict Research. – P. 15. URL: https://hiik.de/wp-content/uploads/2022/10/CoBa_2021_03.pdf
2. United Nations Charter (full text). URL: <https://www.un.org/en/about-us/un-charter/full-text>
3. United Nations General Assembly resolution ES-11/1. URL: https://en.wikisource.org/wiki/United_Nations_General_Assembly_resolution_ES-11/1
4. General Assembly adopts resolution on Russian reparations for Ukraine. URL: <https://news.un.org/en/story/2022/11/1130587>
5. The Use of Conference Diplomacy in Conflict Prevention // December 2014, No. 3 Vol. LI, Conference Diplomacy / Abiodun Williams. URL: <https://www.un.org/en/chronicle/article/use-conference-diplomacy-conflict-prevention>
6. A Proposed Peace Plan to End the Russo-Ukrainian War // The National Interest / David T. Pyne. June 18, 2022. URL: <https://nationalinterest.org/feature/proposed-peace-plan-end-russo-ukrainian-war-203009>
7. Ілон Маск відвернувся від України: що стоїть за скандальним "мирним планом" і проблемами зі Starlink // ТСН. URL: <https://tsn.ua/svit/ilon-mask-vidvernuvsya-vid-ukrayini-scho-stoyit-za-skandalnim-mirnim-planom-i-problemami-zi-starlink-2179834.html>
8. Biden's warning of nuclear 'Armageddon' reflects the 'stakes' with Russia, not an imminent threat: Kirby / Tal Axelrod. URL: <https://www.washingtonpost.com/news/energy-environment/wp/2022/06/15/biden-warning-of-nuclear-armageddon-reflects-the-stakes-with-russia-not-an-imminent-threat-kirby-tal-axelrod/>

<https://abcnews.go.com/Politics/bidens-warning-nuclear-armageddon-reflects-stakes-russia-imminent/story?id=91211670>

9. Росія не зможе диктувати Україні умови миру — Шольц / Олег Павлюк // СУСПІЛЬНЕ. НОВИНИ. URL: <https://suspilne.media/244950-rosia-ne-zmoze-diktuvati-ukraini-umovi-miru-solc/>

Краковська Анжеліка Євгеніївна

*к.ю.н., доцент, доцент кафедри господарського та адміністративного права
Донецького національного університету імені Василя Стуса*

Пазевич Тетяна Романівна

*здобувачка юридичного факультету
Донецького національного університету імені Василя Стуса*

ВИДИ МОДЕЛЕЙ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ

З урахуванням останніх змін, воєнного стану, отримання Україною статусу кандидата на членство в ЄС, досліджуючи питання права громадян України на публічну службу, варто звернути увагу на реформи країн-членів ЄС у сфері публічної служби, дослідити існуючі види моделей публічної служби та визначити доцільність запозичення позитивного іноземного досвіду для України.

Питання публічної служби розглядали такі науковці як Я. Буряк, Н. Гончарук, К. Ващенко, І. Грицяк, А. Илишева, Ю. Ковбасюк, С. Сприндис, М. Пипяк та інші. Однак, з урахуванням умов сьогодення та курсом на євроінтеграцію, дуже актуальним є питання щодо порівняння існуючих видів моделей публічної служби, виокремлення їх ознак та можливості запозичення позитивного досвіду для удосконалення публічної служби в Україні.

Публічна служба проходить довгий процес виникнення, становлення, змін та шліфується під впливом історичних та зовнішніх подій, завдяки чому формуються моделі, притаманні кожній країні. Серед багатьох існуючих класифікацій, виділяють такі моделі: континентальну, що відповідає кар'єрній